

Warszawa, dnia 20.12.2011 r.

Ldz. BM / 66 / 2011

**Sprawozdanie z II spotkania dyskusyjnego
dot. sporządzania projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000:
PLB 020006 i PLH 020004 „Góry Stołowe”**

W ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” w dniu 14 grudnia 2011 r. w Kudowie Zdrój odbyło się drugie spotkanie informacyjno-dyskusyjne Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) dotyczące sporządzania projektów planów zadań ochronnych (PZO) dla obszarów Natura 2000: PLB 020006 i PLH 020004 „Góry Stołowe”.

Celem drugiego spotkania było przedstawienie:

- informacji o dotychczas wykonanych pracach,
- przedmiotów ochrony Natura 2000 wraz z rozpoznaną dotychczas lokalizacją tych przedmiotów,
- głównych problemów związanych z zagrożeniami przedmiotów ochrony rozpatrywanych obszarów Natura 2000,
- możliwości wykorzystania platformy informacyjno- komunikacyjnej,
- prawnych skutków ustanowienia planu zadań ochronnych dla obu obszarów.

W spotkaniu wzięły udział 23 osoby, reprezentujące różne instytucje i podmioty:

L.p.	Jednostka/Instytucja/Urząd	Imię i nazwisko
1.	Urząd Gminy Radków	Paweł Mazurkiewicz
2.	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu Powiatowy Zespół Doradców w Kłodzku	Zbigniew Dąbrowski
3.	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu	Monika Krupińska
4.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej – Nadzór Wodny w Kłodzku	Sylvia Rogalska
5.	Sołtys Karłowa	Bartosz Małek
6.	Urząd Gminy Lewin Kłodzki	Agnieszka Czerniachowicz
7.	Klub Przyrodników	Monika Kotulak
8.	Klub Przyrodników	Paweł Pawlaczyk
9.	Urząd Miasta Kudowa Zdrój	Aneta Potoczna
10.	Urząd Miasta Kudowa Zdrój	Urszula Karpowicz
11.	Nadleśnictwo Zdroje	Anna Pogońska
12.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu	Grażyna Góral
13.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu	Rafał Klodek
14.	Gospodarstwo indywidualne	Piotr Ziemianek
15.	Gospodarstwo indywidualne	Zbigniew Ziemianek
16.	Park Narodowy Gór Stołowych	Janusz Korybo
17.	Park Narodowy Gór Stołowych	Przemysław Zwaduch

18.	Park Narodowy Gór Stołowych	Diana Mańkowska-Jurek
19.	Park Narodowy Gór Stołowych	Jadwiga Jakubiec
20.	Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy	Zdzisław Cichocki
21.	Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy	Jan Borzyszkowski
22.	Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy	Grzegorz Rąkowski
23.	Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy	Agnieszka Kuśmierz

Spotkanie rozpoczęło się powitaniem zaproszonych osób przez Pana Janusza Korybo – Dyrektora PNGS. Następnie Koordynator projektu Planu zadań ochronnych – Pan Zdzisław Cichocki – Dyrektor IOŚ-PIB we Wrocławiu poprosił o przedstawienie się osób, które nie uczestniczyły w pierwszym spotkaniu oraz przedstawił informacje o celu oraz harmonogramie spotkania. Podkreślił przy tym ponownie, że plany zadań ochronnych dotyczą terenów obszarów Natura 2000 poza granicami Parku Narodowego Gór Stołowych.

W pierwszej informacyjnej części warsztatów zostały omówione następujące zagadnienia:

1. Przedmioty ochrony na obszarze Natura 2000 PLB020006 „Góry Stołowe” – aktualny stan rozpoznania siedlisk i gatunków – dr Grzegorz Rąkowski.

W referacie zostały omówione gatunki ptaków występujących na Obszarze Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 PLB020006 „Góry Stołowe”. Zwrócono uwagę, że na terenie tego obszaru gniazduje 17 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, spośród których 7 uznanych zostało za przedmioty ochrony. Są to: sóweczka *Glaucidium passerinum*, puchacz *Bubo bubo*, włochatka *Aegolius funereus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, derkacz *Crex crex*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*. Scharakteryzowano gatunki uznane za przedmiot ochrony, przedstawiając ich liczebność i siedliska w obrębie obszaru, a także główne zagrożenia.

Po prezentacji odbyła się krótka dyskusja dotycząca omówionych kwestii. Pan Paweł Pawlaczyk zwrócił uwagę, by do gatunków priorytetowych zaliczyć również dzięcioła czarnego ze względu na jego znaczenie dla funkcjonowania dwu innych gatunków zaliczonych do priorytetowych. Zaś Pan Zbigniew Dąbrowski zgłosił konieczność wskazania konkretnych łąk na których stwierdzono występowanie derkacza.

2. Przedmioty ochrony na obszarze Natura 2000 PLH020004 „Góry Stołowe” – aktualny stan rozpoznania siedlisk i gatunków – materiał przygotowany przez dr Jadwigę Sienkiewicz zaprezentował dr Grzegorz Rąkowski

Prezentowano charakterystyki siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotami ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk Natura 2000. Zwrócono uwagę na reprezentatywność siedlisk, ich powierzchnię i występowanie na tym obszarze. Omówiono również występowanie gatunków zwierząt – przedmiotów ochrony, m. in. norka dużego (*Myotis myotis*), mopka (*Barbastella barbastellus*).

W krótkiej dyskusji po prezentacji zwrócono uwagę na siedliska alkalicznych torfowisk, które być może powinny również zostać uznane jako przedmiot ochrony (Pan Paweł Pawlaczyk) oraz na nazewnictwo cieków - konieczność jego zweryfikowania i dostosowania do aktualnych danych (Panie Monika Krupińska i Sylwia Rogalska), a także nazewnictwo miejscowości i konieczność weryfikacji ich nazw stosownie do obecnie obowiązujących (Pani Urszula Karpowicz).

3. Problematyka zagrożeń dla celów i przedmiotów ochrony obu obszarów Natura 2000 – zagrożenia wynikające z uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz zaobserwowanych dotychczas w terenie negatywnych zjawisk – dr Zdzisław Cichocki / dr Jan Borzyszkowski

Omówiono czynniki (generatory) zagrożeń wynikające z sytuacji społeczno-ekonomicznej gmin, przyjętych strategii rozwoju gospodarczego, oraz polityki przestrzennej gmin, na terenie których znajdują się oba obszary Natura 2000. Wskazano również główne zagrożenia dla ptaków, siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz pokazano przykłady omówionych problemów.

Dyskusja po tej prezentacji dotyczyła sposobu określania miejsc wymagających wskazania zasad ochrony:

- określenie powierzchni objętej ewentualnymi ograniczeniami w użytkowaniu (Pan Paweł Pawlaczyk, Pan Rafał Klodek),
- problemy związane ze wskazaniem (w PZO) do ochrony obszarów potencjalnego występowania priorytetowych gatunków i siedlisk przyrodniczych (Pan Paweł Pawlaczyk, Pan Rafał Klodek, Pan Zbigniew Dąbrowski),
- problemy dopuszczalnych kompromisów pomiędzy interesem gminy i jej mieszkańców a koniecznością ochrony priorytetowych gatunków i siedlisk (Pan Zbigniew Dąbrowski, Pani Urszula Karpowicz, Pan Bartosz Małek, Pan Piotr Ziemianek).

Zwrócono ponadto uwagę na potrzebę szczegółowej inwentaryzacji terenów sołectwa Karłów, by jak najlepiej chronić przyrodę i krajobraz, za czym wg Sołtysa tej miejscowości opowiada się 95 % mieszkańców (Pan Bartosz Małek).

4. Platforma informacyjno-konsultacyjna [PIK] – zagadnienie przygotowane przez mgr Małgorzatę Bidłasik i dr Agnieszkę Kuśmierz, zaprezentowane przez dr Agnieszkę Kuśmierz.

W prezentacji omówiono cel utworzenia oraz zasady działania platformy informacyjno-komunikacyjnej, jako systemu rozszerzającego możliwości pracy Zespołu Lokalnej Współpracy – możliwość śledzenia zmian w PZO, komentowania ich i dyskutowania o nich na forum, wprowadzania własnych dokumentów, a po zakończeniu prac nad PZO możliwość prowadzenia monitoringu wykonywania zadań.

Po tej prezentacji zwrócono uwagę na ograniczenia w funkcjonowaniu PIK – krótki czas (zaledwie 7 dni) na komentowanie poszczególnych etapów prac nad planem oraz konieczność akceptacji każdego postu (w tym komentarza do PZO) przez moderatora (Pan Paweł Pawlaczyk).

Po pierwszej części – informacyjnej odbył się **panel dyskusyjny**.

Pan Zbigniew Dąbrowski podkreślił, że konieczne jest przy sporządzaniu projektu PZO poszukiwanie kompromisu pomiędzy potrzebami ludzi i ochroną przyrody. Zapewnił również, że rolnicy nie obawiają się zmian związanych ochroną siedlisk i gatunków priorytetowych, gdyż znają możliwości korzystania z dopłat czy odszkodowań. Wykazał, że w ramach programów rolno-środowiskowych nie ma możliwości otrzymania funduszy dla potrzeb ochrony nietoperzy, ale są możliwości pozyskania ich w związku z koniecznością ochrony derkacza. Stwierdził również, że postępująca „farmeryzacja” stwarza zagrożenie dla ochrony gatunków i siedlisk priorytetowych.

Pani Grażyna Góral zasugerowała zweryfikowanie wskazywania wydry jako gatunku priorytetowego. Z jej doświadczenia z innych sąsiadujących z Górami Stołowymi obszarów Natura 2000 wynika, że gatunku tego nie stwierdzano i usuwano go ze Standardowych Formularzy Danych. Zwróciła ponadto uwagę na praktyczne skutki wskazania do ochrony potencjalnych siedlisk gatunków. Może to bowiem oznaczać, że rozpoznanie rzeczywistego występowania chronionego gatunku na danej nieruchomości spoczywa na jego właścicielu/użytkowniku (m.in. dla uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

Pan Rafał Klodek przypomniał o obowiązku powiadamiania właścicieli nieruchomości, gdzie stwierdzono przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Dodał również, że do tego konieczne jest dokładne rozpoznanie lokalizacji siedlisk i gatunków priorytetowych. Podkreślił również bardzo ważną rolę negocjacji i dyskusji, jako elementu procesu sporządzania projektu PZO.

Panowie Zdzisław Cichocki i Grzegorz Rąkowski podkreślili, że wykonano pierwszy etap prac – rozpoznanie przedmiotów ochrony i ich rozmieszczenia – głównie na bazie literatury i materiałów archiwalnych. W kolejnym etapie zebrane dane będą weryfikowane i uzupełniane w oparciu o wizję w terenie. Wówczas będzie możliwe podanie szczegółowego zasięgu przedmiotów ochrony z dokładnością do działki, czy jej fragmentu (w zależności od potrzeb). Pan Zdzisław Cichocki podkreślił również, że granice terenów objętych konkretnymi zadaniami ochronnymi będą wyznaczane z wykorzystaniem granic własności i elementów topografii (np. droga, ciek).

Pani Monika Krupińska zwróciła uwagę na problemy melioracji i ochrony przed powodzią, które mogą być w sprzeczności z ochroną gatunków i siedlisk związanych wodami płynącymi.

Pan Rafał Klodek zwrócił też uwagę, że jeżeli w projekcie PZO znajdują się tereny określone jako potencjalne siedliska, to powinien zostać ustalony termin, do kiedy powinny te siedliska zostać szczegółowo rozpoznane. Do tego czasu wskazany teren powinien podlegać ochronie.

Reprezentująca miasto Kudowa Zdrój pani Urszula Karpowicz zwróciła się z prośbą do Zespołu Projektowego PZO o przekazanie rozpoznanej już lokalizacji przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 dla ewentualnej weryfikacji aktualnie sporządzanych w gminach projektów planów zagospodarowania przestrzennego.

Po zakończeniu części dyskusyjnej spotkania, pan Zdzisław Cichocki dokonał podsumowania formułując (przy akceptacji obecnych uczestników) poniżej wymienione wnioski i postulaty do projektu PZO lub do toku prac nad tym projektem. Wśród tych zapisów znalazły się także wnioski kontrowersyjne, które powinny być rozstrzygnięte w finalnym etapie prac (przy aktywnym współudziale LZW):

- W przypadku miejsc o domniemanym, ale nie w pełni rozpoznanym występowaniu (lub niewystępowaniu) określonego gatunku zwierząt (stanowiącego przedmiot ochrony obszaru Natura 2000) należy – kierując się zasadą przezorności – wyznaczyć zasięg potencjalnego dla tego gatunku siedliska. Ewentualnie możliwe jest nałożenie w PZO (jako jedno z zadań) obowiązku przeprowadzenia szczegółowych badań tych potencjalnych siedlisk.
- Wniosek przeciwny to: nie należy wskazywać do zadań ochronnych potencjalnych siedlisk nie w pełni rozpoznanego występowania gatunków zwierząt, gdyż utrudni to

akceptację lokalnej społeczności i właścicieli/użytkowników nieruchomości dla ustaleń PZO (*chodzi o uwzględnienie realiów społecznych*).

Konieczne będzie zatem poszukiwanie kompromisu. Jednakże pan Zdzisław Cichocki zwrócił uwagę na istotne ograniczenia w kompromisach pomiędzy potrzebami społeczno-gospodarczymi a konieczną ochroną obiektów przyrodniczych. Ochrona ta wynika bowiem ze zobowiązań międzynarodowych (systemy obszarów Natura 2000).

- Konieczność powiadomienia właścicieli/użytkowników nieruchomości, w zasięgu których wyznaczone zostaną zadania ochronne; ewentualnie zaproszenie ich (lub ich przedstawicieli) na kolejne spotkanie z ZLW.
- Rozwiązanie problemu zakresu i struktury PZO w kontekście narzędzia, jakim ma być Platforma Informacyjna.
- Prowadzenie bieżącej wymiany informacji pomiędzy Zespołem projektu PZO a gminami, w których aktualnie prowadzone są prace nad planami zagospodarowania przestrzennego (miasto Kudowa Zdrój – nowelizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego).
- Konieczność poszerzenia listy przedmiotów ochrony o dodatkowy gatunek ptaka (dzięcioł czarny), doprecyzowania zasięgu łąk jako siedlisk derkacza; zdjęcia z takiej listy niektórych gatunków zwierząt, które mogą już nie występować (np. wydra).
- Rozważenie potrzeby poszerzenia granic rozpatrywanych obszarów Natura 2000 o tereny (siedliska) postulowane w różnych dokumentach i opracowaniach (np. w Programie ochrony środowiska Duszniki Zdrój – wniosek pana Zdzisława Cichockiego i Dyrekcji PNGS).

Na koniec spotkania wstępnie ustalono termin następnego spotkania informacyjno – dyskusyjnego, które odbędzie się w Kudowie Zdrój w lipcu 2011 r. i na którym szczególna uwaga zwrócona będzie na weryfikację lokalizacji oraz zasięgu przedmiotów ochrony zidentyfikowanych na objętych planem zadań ochronnych obszarach PLB 020006 i PLH 020004 „Góry Stołowe”.

DYREKTOR ODDZIAŁU

Cichod.

dr Zdzisław Cichocki

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

